

DOLENJSKE NOVICE

Izhajajo 1. in 15. vsacega meseca. Cena jim je s poštino vred za celo leto naprej 2 K, za pol leta 1 K. Naročnina za Nemčijo, Bosno in druge evropske države znaša 2 K 50 h, za Ameriko pa 3 K. — Dopise sprejema urednik, naročnino in oznanila tiskarna J. Krajec nasl. v Novem mestu.

Gospodarske stvari.

O nastilu.

Sedaj v jesenskem času, ko dopušča vreme in je slana že vse listje z dreves pobrala, skrbé navadno naši gospodarji največ za dobavo nastila. Nastil je pri vsakem gospodarstvu neobhodno potrebna stvar. Nastil daje živini dobro in gorko ležišče, da se more odpočiti in da si nabere novih močij za prihodnje delo; nastil pospešuje vzdrževanje snage v hlevu, pripomore, da se more gnoj in gnojnica bolje spravljati, da gnoj prehitro ne zgine in slednjič zboljšuje fizikalne lastnosti zemlje ter daje več ali manj redilnih snovij. Kot nastil uporabljamo precejšno vrsto tvarin, navadno pa slamo, praprot, vresje, mah, šoto, bičje, trstje, smrečje, listje, žaganje i. t. d. — Najboljši nastil ali stelja je slama, ker ima vse dobre lastnosti, ki si jih želimo od nastila. Pri naših razmerah smo vendar primorani, da uporabljamo večji del slame v krmljenje, zato se zlasti goveji živini ne nastilja s slamo, ampak največ z listjem, praprotjo, smrečjem, bičjem i. t. d. Vrednost teh nastil je sicer manjša, zato je pa njih dobava lažja, ceneja. O tu naštetih nastil, uporablja se največ listja, deloma ker ga imamo precej na razpolago, deloma, ker je navidezno najceneje. V sedanji dobi gozdarstva pa, ko zavzemajo gozdi vedno večjo veljavo in gospodarsko vrednost, ko se more gledati, da tudi gozdi uspevajo, je njih prehudo izkoriščenje v dobavo listja postalo povsem neracionalno, negospodarsko. Premnoge izkušnje so dokazale, da se v gozdih na istih mestih ne sme leto za letom listje grabiti, celo oestro je prepovedano to delo z železnimi grabljami izvrševati. Drevje potrebuje namreč za rast gnoja, kakor žito in druge rastline, brez gnoja raste drevje zanikrno kakor žito na nepognojeni njivi. Gnoj se pa nareja v gozdu le iz nastila, kateri, če nekaj časa leži na mestu, segnijo in s tem zgnilim nastilom se gnoji drevju. Če se nastil jemlje prepogosto iz gozda, ne utegne segniti in drevesa ne dobivajo potrebnega gnoja. Toda ne samo to. Pri prepogostem grabljenju se tudi nekoliko zemlje zgrabi, dež in nalivi sperejo nato še več zemlje, korenine pridejo tu in tam na vrh, drevesna rast zastaja in premnogo dreves se začne celo sušiti. V take gozde se rad ugnezdi vsakovrsten mrčes, kateri se kmalu razpase in neverjetno pomnoži tako, da je ves gozd v nevarnosti. Če nočes torej rašči in obstoju gozda škodovati, ne grabi na istem mestu sleharno leto listje, ampak šele vsako tretje leto, da zadobi i gozd po-

trebno množino gnoja, da more uspevati in rasti. — Umen gospodar bode pač rabil listje za nastil, vendar bode upošteval njega vrednost in potrebnost v gozdu, ter si bode pomagal po mogočnosti z drugimi nastili.

Pri dobavi nastila se nadalje ne bode držal tesno-srčno navade, da naj si ga le toliko preskrbi, da bode zadoščal do prihodnje spomladi, kajti izkušnja uči, da v tem času le prevečkrat dežuje ali da druga nujnejša dela ovirajo pridobitev nove stelje in tedaj stoji in leži živina v hlevu v gnoju in je tako zelo onesnažena, da jo je ostudno le pogledati. Da pri takih razmerah živina hira, da se manj gnoja pridela in da ima s tem gospodar najobčutnejšo škodo, se premalo ali nič ne misli. Naši gospodarji naj si zapomnijo to-le:

Nesnaga v hlevu in na živini, slabo krmljenje ter nespametna in preobilna raba vprežnih živalij so najčešči vzroki boleznim.

Skrbimo torej za dovolj nastila, vendar varujmo pri tem koristi gozda; ravnajmo se po besedah starega živinorejca:

„Hlevi nesnažni in blatna živina
Umnega kmeta res niso lastnina;
Čista živina in hlevi pa zdravi
Kličejo: naš gospodar je ta pravi!“

Politični pregled.

V kranjskem deželnem zboru se obstrukcija nadaljuje, in še ni upati konca ter rednih razmer. Sedaj so namreč začeli obstrukcijo tudi z Nemci zvezani liberalci in sicer v odsekih. Kakor znano, hotela je katoliško-narodna stranka času in razmeram primerno razširjenje volivne pravice za volitve v deželni zbor. Toda liberalci, katerim se vedno kar cede usta svobode in napredka, so bili zoper to. In ker jim pomagajo Nemci, zato predlogi naše stranke niso prodrli. Naši poslanci so nato začeli obstrukcijo, hoteč jo toliko časa nadaljevati, da odnehajo združeni liberalci in Nemci. A ti sedaj nagajajo v odsekih, zlasti v odseku, kateremu je naloga sestaviti načrt zakona za razširjenje volivne pravice. Tako je obstrukcija proti obstrukciji. Govori se, da bo vlada razpustila deželni zbor in razpisala nove volitve. Pa je več, ko dvomljivo, da bi s tem zatrla naših poslancev klice po razširjenju volivne pravice. Ne bo šlo in ne šlo.

Splošni položaj v Avstriji še z lepa ni bil tako skrajno zmeden kakor je sedaj. Ogrji hočejo imeti svojo državo s svojim kraljem. To pomeni njih zahteva po

samostojnosti ogrske armade. Duhovi so tam silno razburjeni in vsa tozadevna pogajanja med cesarjem in Ogri so bila brez uspeha. Mogoče, da kdo odneha, a Ogri bodo prej ali slej ponovili zahtevo: „Proč od Avstrije!“ In v naši državni polovici imajo Ogri jako dobre zaveznike. Takozvani Vsenemci so, ki silijo v Prusijo in bi Avstrijo raje danes ko jutri razbili in delili. Vidi se to iz tega, kako odobravajo puntarsko rovanje Ogrov po svojih časopisih. Tretji, ki komaj čakajo, da planejo nad nas, so vsega in vsegdar lačni Lahi. Če bi vlada hotela vse te ljudi radi veleizdajskih besedij in dejanj pozapreti, zmanjka ji ječ. Tako pa marsikak visoko stoječ gospod je avstrijski kruh, a dela za tuje države. Samo Slované sploh in posebej nas Slovence tlačijo. Čehi se jim že še upirajo, ker jih je precej in so gospodarsko jako samostojni ter polni narodne samozavesti. Zato se vlada ne upa kar pometati ž njimi. Poljaki so često že pozabili, da so tudi Slovani in vladi na ljubo izdali koristi slovanske. Slované preganjajo na vse kriplje Ogri. Zadnjič je bilo nekaj dijakov samo za to izključenih, ker so peli slovaške pesmi! Nam Slovincem pa vsiljujejo vsepovsod nemške uradnike, in razžaljivo prezirajo slovenske če tudi še tako zmožne; na Koroškem Nemci ne pusté rabe slovenskega jezika niti pri sodiščih; nimamo svojih šol zadosti, a one, ki naj našo deco potujčnjejo, poganjajo iz tal, ko gobe po dežji itd. brez konca in kraja. Vrh tega nismo gospodarsko dovolj močni niti narodno zavedni, marveč često „narodne mevže“, ki za kos kruha dadó narodno zavest. Pa mi Slovenci smo bili in smo še vedno zvesti Avstriji in cesarju, a to je plačilo!

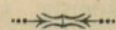
Papeževim tajnikom, naslednikom kardinala Rampolle, je imenovan monsignor Merry del Val, ki je bil dosedaj začasni tajnik. Merry del Val je še jako mlad, v primeri s težavno svojo službo namreč, šteje komaj 38 let, je gojenec in učenec kardinala Rampolle. Svoj čas je bil predlagan za nuncija na dunajskem dvoru, pa avstrijska vlada je ugovarjala. Sedaj je isti Merry de Val papežev državni tajnik, kar Avstriji gotovo ne bo prav ljubo. Drugim tudi ne ugaja, da ni Italijan. Rojen je namreč v Londonu kot sin španskega poslanca. Toda izvanredna nadarjenost in že preskušena spretnost mu bo pomagala premagati vse težave v prid sv. Cerkve.

Čas vladarskih obiskov je.

Belgijski kralj Leopold je obiskal našega cesarja na Dunaju. Cesar ga je sprejel zelo hladno. Kralj Leopold je oče cesaričine Štefanije, in on ji je močno zameril, da se je omožila z grofom Lonyayem. Naš cesar pa je še vedno velik zaščitnik Štefanije. — Ruski car je nameraval to jesen obiskati italijanskega kralja. Ker pa je vlada premehko postopala proti socializmom, ki so pretili vpričo ruskega carja vprizoriti poulične izgrede, je nenadoma odpovedal svoj obisk. Italijanske kroge je odpoved zelo neprijetno zadela, ker so se izkazali nezmožne, ukrotiti socialiste. Z ruskim carjem se ni šaliti. — Italijanski kralj in kraljica sta pretekli dni obiskala Francosko in se mudila več dni v prestolnem mestu Parizu. Francosko ljudstvo ju je navdujeno pozdravljalo. Obisk bo brezdvomno zelo utrdil prijateljske razmere med Francijo in Italijo. — Dne 26. t. m. se je pripeljal na Dunaj na obisk našega cesarja grški

kralj Jurij. — Na pomlad pojde naš cesar v London, da vrne obisk angleškemu kralju.

Žalostni, a jako podučni so najnovejši dogodki na Francoskem. Začelo se je zares preganjanje katoličanov. Od 12.000 bolnišnic, šol in zavetišč so jih vladni možje, to je framasoni, zatrli okoli 9500, druge pa v kratkem doleti ista usoda. Menihe in nune so pognali čez mejo. Sedaj so se spravili nad svetno duhovščino. Enajsterim škofom, ki so povzdignili svoj glas, so ustavili plačo. A framasoni so kar besni, ker ljudstvo zbira zanje in za druge tako kaznovane duhovnike denarja. Po mnogih krajih je duhovnikom prepovedano nositi duhovniško obleko. Drugod spet so prepovedane procesije sv. R. T. Uradniki in vojaki komaj na skrivnem morejo priti k službi božji; a jih doleti kazen, če se izve ali če jih ljubeznjiv tovariš ovadi. Druhal celo udara v cerkve in napravlja škandale, pretep. Vladni listi to odobravajo in hujskajo naravnost k moriji duhovnikov. Vse „svobodi, bratstvu in enakosti“ na ljubo. Na vrhu neke ugrabljenе cerkve stoji še lep križ. Z velikim trdom in stroški ga bodo sneli. In pravijo, da se boré samo proti „klerikalizmu“! Kako neumna laž, a še bolj neumni ljudje, ki verjamejo! Boj velja samo katoličanstvu, dočim so vse druge vere svobodne in proste. Pa kako je prišlo tako daleč? Framasonov je na Francoskem 25.000, a katoličanov nad 30 milijonov. In vendar oni le-te milijone strahujejo! Katoličani so sicer pridno v cerkev hodili, cerkve in bolnice zidali, misijone podpirali, a za javno življenje, za politiko se niso brigali. Bili so katoličani le doma in v cerkvi. „Vera s politiko nima nič opraviti“, tega gesla vseh lenih in narazsodnih katoličanov so se zvesto držali ter se k večjem prepirali o tem, ali naj so republikanci ali cesarjevi privrženci. 30 milijonov katoličanov ni imelo nobene organizovane stranke v nobenem javnem zastopu, niti niso bili med seboj organizovani. Framasoni pa so vrlo dobro organizovani, znali so si pridobiti vplivna mesta in skovali so kar na tihem ter polagoma cerkvi sovražne postave. In danes morajo francoski katoličani svojo edino zveličavno vero drago plačati, če jo hoté ohraniti. To je sad tistega vsega prokletstva vrednega načela: „Vera s politiko nima nič opraviti.“

Vernih duš dan.

Otožen, ganljiv in tih praznik je dan vernih duš. Posvetnim ljudem mine v enem dnevu, a vernim kristjanom ga ljubezen podaljša za osem dni, da, za cel mesec. Žalost nas obhaja, ko se spominjamo svojih dragih, ki so nas zapustili. Ganljiva je usmiljenja polna ljubezen do umrlih prijateljev, ki ne vé, kaj naj stori njim v pomoč. In ta ljubezen ne pozabi tudi zapuščenih, pozabljenih ubogih duš.

Kaj pravim? Pozabljenih, zapuščenih duš? Da, če si otrok sveta in njegovih nazorov poln, potem bi ti smel govoriti o pozabljenih dušah: koder ni venca, ni cvetic, ni lučic, tam počiva — a kaj, nič več ne počiva, saj je vse povzila mati zemlja že davno, tam govoriš o pozabljeni duši. A nam vernim katoličanom ni pozabljena nobena duša, ne ena ne. Naj si tudi o njih papirji ničesar ne sporočajo razven kedaj so prišli na svet in kedaj so ga zapustili, in če se zastonj trudiš prebrati njih ime na preperlem križu: pozabljene niso, saj živé v občestvu svetnikov in so deležne vseh molitev in zasluženj.

Vernih duš dan je osrečujoč dan. Molitev in daritev vesoljne cerkve dela ta dan zares silo nebesom: silnemu navalu dobrih del se usmiljenje božje ne more ustavljati in odpirajo se vrata

vic. Osrečujoč dan za one, ki so rešene, osrečujoč njim, katerim je olajšano trpljenje.

In marsikdo, ki mu je sicer cerkev, vera in molitev deveta briga, bi ta dan rad molil tako pobožno in prisrčno, ko bi ga le ne bilo — strah in sram ljudi! Zato nakupi vencev cele kupe, da prižgati lučic nebroj: ker to je dandanes šega in običaj, torej mora biti! Lepo je s takimi večjimi in manjšimi žrtvami častiti spomin mrtvih, a vendar v srcu ni zadovoljstva, ki nas sicer po storjenem dobrem delu napolnjuje. Le polovica, da, niti polovica ljubezni ni, častiti spomin mrtvih, ako jim tudi ne pomagamo. Zato pa so poleg vse žalosti in ginjenosti ta dan srečni oni, ki so žive mladike na drevesu sv. cerkve, v kateri dejanska, pomoči polna ljubezen ne izumre, v kateri verujemo in učimo, kar človeški duh dobro čuti, kar pamet potrjuje, kar uče knjige svetopisemske in cerkveni očetje. Tudi stari paganski narodi so verovali, da je drugo življenje, življenje očiščevanja: zdrava, od strastij nepokvarjena pamet jih je to učila, in ostanki prarazodetja so to.

Hindi še sedaj molijo in darujejo za svoje mrtve. Tudi k temu nas mora dovesti sama pamet, kar nas v tem oziru uče viri božjega razodetja: sv. pismo in ustno izročilo. Luter in njegovi nasledniki v reformatorstvu so protestantom vzeli vero v yca. Pa vendar, kako često se zgodi, da protestantski pastori molijo ob odprtem grobu za umrle, in vsi drugi so molili za njim, in nihče se ni izpodtikal. Pa čemu molitev za umrle, če ni kraja očiščevanja, če ni vic? Prava verska zavest v takem slučaju predre zmoto spačene vere: srce človeško je pač v bistvu katoliško.

Žalosten, otožen in ginljiv praznik je vseh mrtvih dan za vse, kateri so morali dati davek greha, kateri so tu sem na pokopališče spremili svoje mrtve. Tega in onega imamo tam, ki nas je ljubezen družila z njim. Spomin, da smo ga izgubili, nas gotovo užalosti, in splošna žalost še poveča našo žalost. Nobena stvar se tako hitro ne odzove v našem srcu ko solza, to je stara reč. Toda kaj hasni tako čustvovanje? Grenko žalost povzroča. Zato: ojunajmo se in storimo, kar narekuje srce. „Dobrodelnost je vsem ljudem ljuba, ne odreci je torej tudi mrtvemu ne!“ Kdo da je to rekel, ne povem, kajti marsikdo bi potem precej dejal: „Ah, ta je rekel, potem že ni res.“ Vprašaj le svoje srce, vprašaj svoj razum, in pritrđil boš. In kar čutiš, kar spoznaš, stori! In ta tužni dan mrtvih bo njim in tebi osrečujoč dan!

Obup se loteva njega in strah, da ne bi zblaznel, komur so prej usmrtili in pokopali vero, predno mu je smrt pobrala drago osebo. Res njemu

„nikjer nikjer tolažbe v srcu najti ni.“

Odšel je, ne bom ga več videl, ne morem mu reči: na svidenje! Žalostno! —

„Le križ nam sveti govori:
Da vid'no se nad zvezdami.
Da vid'no v raju večnem se:
Nad zvezdami.“

Živi, in pomagati mu morem še in še: kako vesela zavest! In ta križ nam tudi narekuje pomoč rajnim: Molitev in daritev.

Vernih duš dan: bo li res samo žalosten dan zate? — Zakaj bi ne bil tudi osrečujoč dan? Nočeš? Fr. Salezij.

LISTEK. V RIM!

Prvi večer v Rimu.

Dolgo dolgo smo čakali na velikem, pokritem kolodvoru, predno so nas po štiri in štiri nabasali na vozove in odpeljali v mesto. Hrepeneli smo, zares hrepeneli po počitku, ker jutri nas čaka hud dan. Toda predno so nas spravili v hotel in nam odkazali sobe ter nas pozvali k večerji, bila je ura 10. Vsi smo dobili prav snažna stanovanja in tudi hrana je večini ugajala, razven bolehnim. Kajti bolehen želodec pač težko prenaša laško hrano.

Drugo jutro smo imeli iti v Vatikan k 25 letnici kronanja sv. Očeta. Toda vstopnic še nismo imeli, a brez vstopnice ne pusté nikogar notri. Kaj bo? Da smo prišli tako daleč, a bi se ne mogli udeležiti te redke slovesnosti, bi bilo vendar prebitko. Zato nas je nekaj sklenilo počakati toliko časa, da morebiti pride kdo od rimskega romarskega odbora z vstopnicami. Saj tako so nam s etovali v hotelu, češ, da rimski odbor gotovo ni pozabil na to. Čakali smo in pokušali izborno vino, imenovano „dei Castelli Romani“. „Pri tem bomo ostali“, je bil soglasen sklep, „danes in dokler smo v Rimu“. In tako je mineval čas. Bilo je že blizu polnoči, kar pride velik, močan gospod, in nas nagovori nemški. Bil je to msgr. dr. Pick, predsednik rimskega romarskega odbora. Rojen Nemec živi že od leta 1864 v Rimu in nam je zato vedel marsikaj povedati. Pač ljubeznivo od visocega gospoda, da nam je sam osebno prinesel vstopnice in z nami kramljal prav po domače, kakor da smo že stari znanci. Še večkrat pozneje nas je vzradostila njegova vljudnost, njegov možati nastop v prid romarjem, pa tudi njegov živahni humor. Ohranili smo ga vsi v najboljšem spominu. Cel šop vstopnic mi je izročil. In tako smo šli mirno in zadovoljno k počitku, prvič v Rimu.

Kje smo stanovali, vpraša kdo? Ne daleč od najbolj elegantne in najbolj obljudene ceste „Corso Vittorio Emanuele“. Pri cerkvi S. Andrea della Valle se zavije ulica na majhen trg „Grottapinta“. Stalo je tu kedaj Pompejevo gledališče. Še sedaj ima trg podobo polkroga. Najbrže so Rimci poznejših časov svoje hiše pozidali kar na stare razvaline. Torej v ulici med korzom in tem trgom smo stanovali, varni pred vsakim ponočnim hrupom in nemirom. Eno ulico odtod je bilo kedaj morišče, sedaj pa je trg za zelenjavo. Tu je bil sežgan zloglasni krivoverec Giordano Bruno. Seveda so mu brezverski in veri sovražni prostozidarji postavili spomenik. Bilo je to leta 1889, ko so se tu videle zastave s podobo satanovo. Pa o tem drugič kaj več.

3. marec 1903.

Ko se zbudimo, brž plane moj sosed k oknu. Lije, lije, kakor iz škafa. Ta bo lepa! Če se vrši kaka slovesnost — in naj je tudi v cerkvi — ob slabem vremenu, človek nima več pravega veselja in užitka. Ves moker prideš tja itd. Tega smo se bali.

A hiteti treba. Pri zajutreku razdelim vstopnice in potem brž na pot. Ob polu 8. uri moramo biti v cerkvi „Campo Santo“. Pa kdo nam bo kazal pot?

Če hoče kdo s pridom potovati, mora prej proučavati dotične kraje, sicer polovice ne vidiš, polovice pa ne zapaziš. Od dne, ko sem se odločil, da grem v Rim, sem neprestano čepel pri načrtu mesta Rim. In to mi je že ta dan prišlo jako prav. Dobro sem si zapomnil, da, ako grem neprenehoma po korzu, moram priti do Tibere, in če prej ne ugledam kupole sv. Petra, moram jo ugledati tu. In potem pota ni več mogoče zgrešiti. Sicer pa ta dan ni bilo težko najti pota k sv. Petru, ker nebroj kočij je drdralo po kamenitem tlaku, vse v eno stran. In kam drugam, če ne k slavnostim? Kolikrat sem gledal slike angeljskega gradu, kolikrat občudoval velikansko stavbo cerkve sv. Petra, a danes nas vse to ne zanima, ker sreča nas čaka, da vidimo toli slavnega Leona XIII. In misel na sv. Očeta in njegov slavnostni dan nam podkuri noge. — Kmalu smo čez Tiberio in po ozki ulici pridemo na velikanski trg sv. Petra. Ves je zastavljen z vojaki, ki vzdržujejo red. A nam je vhod odločen drugod. Zbirališče Avstrijcev je bil Campo santo, cerkev in pokopališče rimskih Nemcev. Ko se tu zberemo, vedejo nas v dolgem sprevodu v baziliko. Ni mogoče opisati vtisa, ki ga na človeka napravijo ti velikanski prostori. Kar potlači ga ta silno drzna stavba. Vse v veliki meri, vse veličastno, ogromno.

In ta množica ljudij, ki se namnožuje še vedno bolj! Bilo nas je tisti dan nad 65.000, in po oddaljenih kotih in v kapelah je bilo še dokaj prostora. Cela cerkev je s pregrajami razdeljena v več oddelkov, ki so odkazani posameznim narodnostim. Ker ta dan so se zbrali res iz celega sveta narodi krog groba sv. Petra, da počastè njega naslednika ob redkem jubileju. Nestrpno smo čakali nad dve uri in po velikanskih prostorih je vršalo kakor v čebelnjaku. Občudovali smo medtem umetnije, s katerimi je tako bogato okrašena bazilika,

divili se žaru električnih žarnic, ki so kar mahoma zažarele na stropu, ogledovali veličastni altar nad grobom sv. Petra, opazovali različnih narodov, slojev in stanov zastopnike. — Sv. Očeta pa le še ni bilo.

(Konec sledi.)

Piše se nam:

Iz Dolenjskega. Ako sedaj po trgatvi prebiramo naše časopise, tedaj dobimo v njih v najrazličnejših glasih in samospelih poročila o pridelani vinski kapljici z namenom, da bi s tako reklamo privabili v naše vinorodne kraje vinske trgovce, krčmarje in zasebnike iz nevinorodnih krajev. Kakor je prav, da pride naš vinogradnik kmalu do težko zasluženega denarja in ga more svojim potrebam razmerno porabiti, vendar uči skušnja, da s tako nejednakomerno se glasečo reklamo bolj škodujemo nego koristimo naši vinski trgovini. Kakor povsod vladati bi moral i tu premišljen program in dogovor, vsled katerega bi si zopet pridobil vsak vinski okraj svoje stalne odjemalce, na katere bi mogli vinogradniki dotičnega okraja z neko sigurnostjo računati, da bodo sleharno jesen in pozneje na spomlad prihajali vino kupovat. Ta potreba postaja leto za letom nujnejša, ker čedalje bolj se imamo boriti s tujo konkurenco in sicer z ogerskimi, hrvaškimi, štajerskimi, tirolskimi in istrskimi vinotrčci, ki ponujajo krčmarjem in odjemalcem vse mogoče ugodnostij, bodisi v plačilih ali v lastnostih in cenah vin.

V tem oziru bi trebalo sestaviti vinsko statistiko, ki naj bi obsegala imena vinogradnikov, množine na prodaj ponujajočega vina, njega ceno i. t. d.

Zato je v prvi vrsti poklicana sl. c. kr. kmetijska družba za Kranjsko, odnosno vel. deželni odbor in pot. učitelj za vinarstvo, posameznik ne opravi tu ničesar, na čelu takega podjetja postaviti se mora uplivajoč urad, ki ima pregled in komur so ne le razmere znane, ampak zamore tudi kaj celotnega in dejanskim razmeram resničnega sestaviti. — Tedaj v namen povzdige ugodne in trajne razprodaje našega vinskega pridelka potrebujemo vinske statistike, da bodo naši domači krčmarji in drugi vedeli, kje, po kakej ceni in v kakej množini se pri nas na Dolenjskem vino dobi, da ne bodo po tujem blagu segali, ampak bodo raji domači pridelek kupovali. V namen nadalje, da bodo vinotrčci, krčmarji in zasebniki iz verodostojnega vira zvedeli, kakšno in koliko vina imajo na razpolago v naših vinskih goricah zato služi vinska statistika, da ne bodo navezani na časnikarska in zasebna poročila, ki niso vselej istinita. In slednjič v namen, da zvedo vinogradniki, kaj naj storijo, da bodo lastnosti svojih vin povzdignili in zboljšali primerno okusu in zahtevam sedanjega časa.

Dar iz Amerike. Da si naši izseljenci na pot v Ameriko vzamejo s seboj ljubezen do stare domovine ter tudi onstran oceana ne pozabijo domačega kraja, so zopet zadnjič pokazali. V Mirni Peči imamo namreč za blizu 3800 duš pre-majhno cerkev. Za njeno razširjavo je začel sedanji g. župnik Val. Bergant nabirati doneske. Ker je presvetli gosp. knez in škof ob letošnji birmi pohvalno omenjal in javno povdarjal, da je našel tozadevne račune v najlepšem redu, ker pa cerkev nima obilico bogatih dobrotnikov ter se stavbeni kapital le počasi množi z darovi svetopisemske udove, zato še ne bo mogoče kmalu začeti zidati. Vsled tega je bila pač hvalevredna misel in trud posestnika Jakopa Krevs iz Biške Vasi, ki je pred svojim odhodom iz Amerike nabral pri svojih rojakih in sodelavcih v ta namen 47 K 75 h. Za to „darovanje“ so zložili po 1 dolar Miklavž Cesar, Josip Kužnik, Anton Pugelj in Josip Obermann; po 50 centov Ivan Rozman, Fran Suhadolnik, Josip Gašperič in Ana Saje; po 25 centov Ivan Škufca, Fr. Braun, Anton Marinčič, Václav Talatko, Josip Lakovec, Fran Kočevár, Josip Krevs, Ivan Mihelčič, Anton Anžlovar, Matija Pincerle, Josip Mačerol, Karol Bobnar, Fran Vene, Fran Smolič in Fran Kočevár; po 20 centov Ana Tekavčič in neimenovan; po 10 centov Anton Centa, Ivan Smolič, Josip Blatnik in Václav Peskar; Jozefa Rapšelj 15 centov in neimenovan 5 centov. —

Za darovano svoto in za lep vzgled, ki so ga nam s tem dali, bodi p. n. darovalcem in nabirateljem tem potom izražena najtoplejša zahvala.

Stavbena matica za zidanje cerkve sv. Kocijana v Mirni Peči.

Iz Boštanja. Na Šmarčni ob Savi je pred 14. dnevi na pašniku krava umorila šestletnega sinka Simončičevega. Domači so bili v vinogradu pri trgatvi. Naj bo ta nesreča v svarilen vzgled vsem starišem, naj ne puščajo, da bi premladi otroci na vrveh živino pasli. — Trgatev je dovršena; mošt je izborno dober, ali malo ga je. Sadnega mošta tudi nismo mogli napraviti, razun nekaterih, ki imajo mnogo hrškovega drevja. Toče hvala Bogu letos nismo imeli, toda huda zima, in pomladanski mrazovi, so nam pridelek znatno znižali. Pač slaba za kmeta! — Pred kratkim sta se tožila tukajšna dva mala posestnika za kosček puste zemlje, katera po mnenju previdnih mož, ni vredna nad 20 K. Rastejo trije kostanjevi grmi na tej zemlji, katere je sekal Jan. vsako leto, kakor je dejal; in Med. pravi: Jaz sem sekal te grme vsako drugo leto. Pravda je tekla, stroški narastli. C. kr. okrajno sodišče v Radečah pa je po raznih pričah pripoznalo 17. sept. t. l. da ima Med. pravico do iste zemlje, in Jan. mora vse stroške plačati, katerih je skupaj okrog 150 K. — Ali jih ni škoda?

Domače vesti.

(Visok gost.) Dae 24. m. m. pripeljal se je v Novo mesto prevzv. g. dr. Josip Stadler, nadškof v Sarajevu. Spremljal ga je arhidijakon vrhbosanski in g. nadškofa generalni vikar mil. g. Vincencij Palunko. Imenitna gospoda sta se nastanila pri mil. g. proštu. Prevzv. si je z zanimanjem ogledal kapiteljsko cerkev, dalje bolnico usmiljenih bratov, koder je bil poln hvale in priznanja radi vzornega reda, dalje obiskal samostan in gluhonemnico č. šolskih sester v Šmihelu, ter frančiškanski samostan in cerkev. V nedeljo je ob 9. uri v kapiteljski cerkvi služil sv. mašo. Prevzvišenemu je jako ugajalo petje cerkvenega zbora in je njega pevovodji izrazil svoje priznanje in pohvalo. Popoldne se je odpeljal ljubeznjivi gost v Pleterje, da si ogleda na pol zgrajeni samostan kartuzijancev. Odtod se je podal prenočit v Leskovec in drugi dan preko Zagreba domu.

(Duhovniške vesti.) Premesčen je č. gosp. Karol Gnidovec, kapelan v Metliki, v Dolenjo vas pri Ribnici. — Nameščen je č. g. semeniški duhovnik Ivan Strajhar za kapelana v Metliki.

(Osebne vesti.) Minuli petek je bil zopet soglasno izvoljen načelnikom okr. cestnega odbora novomeškega župan gospod Josip Zirc, vulgo Štembur iz Kandije, in namestnikom g. Fr. Majzelj, župan iz Bele cerkve. Oba sta si pridobila veliko zaslug za skladni okraj.

(Katoliška družba rokodelskih pomočnikov) napravi 15. novembra v lastnem domu predstavo s petjem in šaloigro.

(Župnija Topla reber) bo s 1. nov. iz žužemberške dekanije izločena in priključena dekaniji kočevski.

(V Novem mestu) meseca oktobra ni nihče umrl.

(Poštna nabiralnica) z imenom Podgrad-Grm se je ustanovila za vasi, ki spadajo v župnijo Podgrad na Dolenjskem. Zvezo ima s pošto v Novem mestu vsak ponedeljek, sredo in petek.

(Graščino v Boštanju) je kupil državni in deželni poslanec gosp. dr. Ivan Susteršič.

(Družbe sv. Mohorja) knjige so prišle. Pridite ponje k g. vikarju in prinesite ob enem letni donesek 2 K. Udov je letos v mestu 246, 3 manj ko lani.

(Redka prikazen) v sedajnem hladnem jesenskem večeru je gotovo blesteča „kresnica“, katero nam je vposlal g. Valentin Appé iz Kandije pri Novem mestu.

(Seme solnčnic.) P. n. gospodje župniki, ljudski učitelji, in tudi drugi, kateri bi hoteli v zimskem času prekoristne seničice krmiti, dobe brezplačno semena solnčnic v deželni kmetijski šoli na Grmu, le ponj naj pošlejo.

(Ogenj.) Kakor se je poročalo v zadnji naši številki, nastal je dne 9. oktobra pri posestniku g. Florjanu Zorko-tu

v Družinskivasi velik požar. — Resnici na ljubo in v korist slavni požarni brambi v Št.-Jerneju moramo pa poročilo popraviti z dejstvom, da je prihitela na lice mesta prva pomoč ravno šentjernejska požarna bramba in še le za njo škocijanska in novomeška, kar so toraj naši poročevalci zadnjič prezrli. Želimo in upamo pa, da ta pomota ne bode ravno v škodo slavni požarni brambi v Št.-Jerneju, vsaj nam je le dobro znano, da je ona jako oživljena ter nastopa ob vsaki priliki z največjo požrtvovalnostjo in človekoljubnostjo, ter uživa vsestransko naklonjenost.

(Valvasorjev spomenik v Ljubljani). Ljubljanski mestni svet je dovolil vladi, da postavi slavnemu kranjskemu zgodovinarju Valvasorju spomenik pred deželnim muzejem v Ljubljani.

(Hotel „Union“ v Ljubljani.) V Ljubljani se je ustanovila delniška družba, ki hoče postaviti velikansk, popolnoma novodobno urejen hotel. Načrti so že izgotovljeni. Stavba bo trinadstropna, dolga 80 metrov, široka pa 50 metrov. Stala bo na oglu Miklošičeve ceste in Frančiškanskih ulic. V hotelu bo 100 sob za tujce, vse preskrbljene z osrednjo kurjavo in električno razsvetljavo. Za zveze med nastropji skrbe vzdigi. Velika dvorana bo dolga 35 metrov, visoka 12 metrov in široka 15 metrov. V dvorani bo prostora za 1500 ljudi, na odru za 230–250 oseb. Za hotelom bo razsežen vrt. Načrt je izgotovil arhitekt Josip pl. Vančaš v Sarajevem.

(Ne v Ameriko! Iz Novega Yorka nam poroča naš rojak g. Fr. Sakser: Ker je v poslednjem času mnogo obrtnijskih podjetij zaustavilo delovanje, je postalo na tisoče delavcev brezposelnih, a med temi tudi obilo Slovencev in Hrvatov. Delo so ustavili po železnih rudnikih v Minnesoti, v bakrenih se je že itak le pomalo delalo vsled vpale cene bakru. Delo so ustavili veliki plavži po Pennsylvaniji, velike tovarne in valjalnice za železniške šine in žico; delo se je ustavilo ali zelo omejilo po premogokopih. Vse to je prouzročilo, da delavci beže na vse strani, posebno domu, ako imajo s čim. Upanje ni, da bi se pred spomladjo kaj zboljšalo, zatoraj ne svetujem slovenskim delavcem sedaj v Ameriko. Zima bode huda za brezposelne, ako nimajo kaj prihrankov. Torej ne v Ameriko, poslušajte moj svet.

(Potniki v Ameriko varujte se agentov v Švici.) V Buchsu in v Baselnju v Švici se nahajajo agenti, ki vabijo ljudi z raznimi reklamami in obljubami v svoje pisarne. Zadnji čas so v teh agenturah nastavljeni tudi slov. agentje in med njimi taki, ki so morali iti iz domovine, ker so jih sodnije preganjale, sicer bi bili zaprti. Ti agentje vabijo sedaj zlasti slovenske in hrvaške izseljence, naj pridejo v Buchs ali v Basel in naj kupijo pri njih vozne listke v Ameriko. Izseljenci, ki se dajo premotiti in gredo res na lim tem agentom, so hudo prevarani. Vožnja jih stane mnogo več, kakor kje drugod, ali če bi bili v ljubljanskih agenturah kupili vozne listke. Agentura v Buchsu, ki si prideva tudi ime „Slovenska agentura“, da tako lažje slepi slovenske izseljence, pošilja ljudi po francoski črti, Compagnie generale transatlantique iz Havra v New York. Kakor pripovedujejo potniki, ki so se po tej črti že vozili v Ameriko, je hrana in postrežba na parobrodih najslabša, tako, da vsakomu odsvetujejo se voziti po tej črti. Ker pa ti agentje v Buchsu in v Baselnju ne smejo v Avstrijo priti, vzdržujejo zato v Ljubljani in po deželi vse polno subagentov ali takih ljudi, ki za dobro plačo pregovarjajo izseljence, da naj kupijo vozne listke v Buchsu ali v Baselnju, in še celo sami peljejo izseljence v Buchs. Pred dnevi je bil pri okrajni sodnji v Ljubljani subagent francoske proge „Compagnie Generale transatlantique“ Franc Hafner iz Spodnje Šiške obsojen na en mesec zapor, ker je ljudi izvajal za imenovano družbo in je dobival zato od agenture v Buchsu po 5 kron od vsakega izseljenca, ki ga je odposlal tje. Pred dnevi pa so zopet zasačili, nekega takega subagenta, kateremu so izseljenci plačevali po 20 kron. Tudi ta agent je pošiljal ljudi v Buchs. Dotičniki, ki hočejo iti v Ameriko, se svarijo, naj ne verjamejo takim agentom, ker če imajo kako škodo po njih, jim ne bode nihče povrnil. Kdo bode šel agenta v Švici tožiti in kaj bode opravil, če ga tudi toži? Nič.

(Nesreča.) 17. oktobra t. l. peljal je posestnik Janez Smrke iz Sela pri Mirni prašiče na semenj v Trebnje.

Ko se proti večeru istega dne z praznim vozom domov vrača pridruži se mu med potjo 66 letni zakotnik Jakob Stroj in iz Griča, in peljeta se skupaj proti Mirni. Dospevši na vrh hribčka pri Dulah, mislil je Smrke z voza stopiti, da bi ga navzdol zavrl. V istem hipu so se konji splasili in dirjali po cesti s tako silo, da so voz popolnoma razbili. Šele v Mirni so jih ljudje mogli ustaviti. Konji se niso poškodovali, pač pa je Stroj tako nesrečno z voza padel, da je drugi dan ob štirih popoldne umrl. Smrke, ki je tudi z voza padel, se ni razun neznatnih prask nič poškodoval.

(Vinska letina v južni Istri.) Ista se je letos zakasnila vsled izvanredne suše, katera je trajala od začetka julija; 12. septembra osvežil je topli, blagodejni dež in osnažil grozdje tako, da se je isto od sumpora, galice (vitriola) in prahov opralo. Pri trgatvi je merilo belo grozdje od 18–20%, črno, posebno črni muškati in refoško do 24% sladkorja. V mestih Rovignu-Kanfanaru, Dignanju in Pulju je bilo toliko kupcev ne samo s Kranjskega, ampak tudi iz Furlanije, Gorice, Liburnije, kakor še nikdar, kar je znamenje, da bode letošnji mošt prekosil vsa prejšnja leta, kar se tiče kvalitete, samo žal, da je v nekaterih krajih četrтина in tudi vsled suše polovico novega vina manj kakor lani. Cene novega vina se bodo primerno zvikšale.

J. P.

(Razglas!) Zaradi prijavljenja v letu 1904 naboru novincev podvrženih mladeničev daje se na znanje sledeče: 1.) Vsak stavodolžan v letu 1883, 1882 ali 1881 rojen mladenič dolžan je, se tekom meseca novembra 1903 zgledati pri županstvu iste občine, v kateri poseduje domovinsko pravico, ali pa v kateri stalno biva. 2.) Kdor se zgleda pri kakem drugem županstvu, nego onem svoje domovinske občine, se mora pri tej priliki legitimovati z rojstnim ali domovinskim listom pri županstvu iste občine v kateri stalno biva. 3.) Stavodolžne, kateri bivajo le začasno v inozemstvu, ali kateri so tako zelo bolni, duševno ali telesno, in so vsled tega ovirani, se ustmeno ali pismeno pri pristojnem županstvu zgledati, naj zgledajo stariši, varuhi ali pa drugi zanesljivi poverjeniki. 4.) Isti stavodolžni, kateri želijo doseči kako ugodnost ali olajšilo v izpolnjevanju dejanske vojne službe v smislu §§ 31, 32, 33 ali 34 vojnega zakona, naj razmere, na katere se opirajo ugodnostne pravice, najpozneje do konca februarja 1904 naznanijo pristojnemu okrajnemu glavarstvu; v ta namen služijo potrebna spričevala, rodbinski listi, zemljiškoknjižni izvodki, oporoke, prisojilna pisma, zapisniki v zapuščinskih obravnavah in certifikati davčnih uradov. Družinski listi in certifikati davčnih uradov morajo biti overjeni v istem mesecu, tekom katerega se dotična prošnja vloži in sicer prvi po župnem, drugi po davčnem uradu. 5.) Prošnje za dovoljenje stave izven domovinskega okraja vložiti so najpozneje do konca meseca novembra 1903. 6.) Stavljenci kateri opuste postavno zgleditev, dasiravno jim ista ni bila onemogočena vsled nepremagljivih ovir, kaznovali se bodo radi prestopka § 35. voj. zak. z globo od 10 do 200 kron, oziroma s zaporom od 1 do 20 dni.

C. kr. okrajno glavarstvo Rudolfovo.

(Današnji list) obsega deset strani.

Razne stvari.

* (Koliko se je pridelalo žita?) „Bulletin des Halles“ poroča, da se je letos pridelalo na vsem svetu 1.021,200.000 hektolitrov žita, proti 1.045,700.000 lanskega leta, torej 24,500.000 hektolitrov manj od lani. One dežele, katere izvažajo žito, mogle bi ga oddati 175,600.000 hektolitrov, druge dežele pa bi ga potrebovale 168,500.000 hektolitrov.

* (Čudna operacija.) Profesor dr. Büdinger na Dunaju bo operiral te dni v tamošnji bolnici nekega 50 letnega trgovca iz ogrskega Hradiša. Trгоvec je bil že pred dvajsetimi leti obstreljen. Krogla mu je ostala v životu in ves ta čas ni čutil nikakih bolečin. Zadnje dni ga je pa začelo po celem telesu boleti, posebno pa na onem mestu, kjer je tičala krogla. Podal se je takoj na Dunaj, kjer ga bodo operirali s pomočjo Röntgenovih žarkov.

(Loterijske vraže.) Znani italijanski pisatelj je spisal knjigo zoper loterijo. Kritika ga je hvalila in mu pro-

rokovala, da bo imela knjiga dober moraličen vpliv. In res vpliv ni izostal, kajti kmalu potem je dobil pisatelj sledeče pismo: „Častiti gospod! Iz hvaležnosti do od mene brane knjige proti loteriji primem za pero in Vam naznanim svojo srečo. Vaš spis šteje 88 strani, 44 listov in je bil izdan 27. marca. Stavil sem številke 88, 44 in 27 ter zadel terno pri zadnjem vlečenju. O, da bi vsi pisatelji vedno tako koristne knjige pisali!...“

* (Pes ustrelil lovca.) V stolnem Belemgradu je šel bogati posestnik Schrauer s svojima svakoma na lov. Komaj so se lovci razstavili, zaslišal se je od tam, kjer je stal Schrauer, pok in krik. Tovariša sta našla Schrauerja v krvi. Medtem ko si je namreč Schrauer nažigal smotko, skakal je pes nestrpnost okoli njega. Nakrat je skočil tako visoko, da mu je sprožil puško na rami. Strel je zdrobil lovca pleča ter je kmalu izdihnil.

* (Strašna smrt vsled pasje stekline.) V francoski vasi Lovens je stekel pes vgrizel nekega delavca. Poslali so ga v neki Pasteurjev zavod, kjer so ga zdravili nekoliko časa. Ko so mislili, da je mož ozdravel, poslali so ga domov. Ali tu ga napadejo strašne bolečine tako, da je vsled njih popolnoma zblaznel. Te dni se je zaprl v sobo, vzel je nož in si je hotel z njim prerezati žile; potem pa si je prerezal z istim nožem trebuh ter si je zadano rano raztegnil z rokama. Končno pa je odprl okno in skočil skozi njega ter si tako končal življenje.

* (Velikanski ljudje) bodo še hodili po svetu, pravi dr. Hatai, profesor na univerzi v Cikagi. Ta profesor pravi, da je substanca takozvani lecithin tako redilna, da lahko napravi iz navadnega človeka velikana in da živali silno poveča. Imel je poskušnjo z mišmi, ki so se povečale za 60 odstotkov. Ako le ni ta vest popolnoma ameriška!

(Peš 38.616 kilometrov.) Iz Lizabone se piše: Na Portugalsko je prišel dr. Basilio Georgescu iz Rumunije, ki ima prehoditi po naročilu bucareškega športnega kluba v dveh letih in devetih mesecih po 38.616 kilom. peš in brez vsakega denarja. Če svojo nalogo dobro izvrši, dobi kot plačilo razpisano nagrado 200.000 frankov. Dr. Georgescu potuje že 22 mesecev in je prehodil Rumunijo, Rusijo, Sibirijo, Turčijo, Grško, Armenijo, Albanijo, Makedonijo, Črnogoro, Bolgarijo, Srbijo, Avstrijo, Nemčijo, Belgijo, Nizozemsko, Dansko, Švedsko, Norveško, Angleško, Irsko, Francijo in Španijo, prav kot mu je naročil športni klub. V vsem je prehodil dosedaj 32.314 km.; prehoditi ima še 4302 km., da dobi stavo. Dr. Georgescu se je tako privadil potovanja, da na dan prehodi od 60 do 80 km., in sicer blizu 7 km. v eni uri. V dokaz svojega potovanja redno pošilja bucareškemu klubu ponošene čevlje. Portugalski listi mnogo pišejo o dr. Georgescu in z veseljem pozdravljajo njegov prihod. Vse kaže, da mu na Portugalskem ne bo treba prav nič stradati, dasi potuje brez vseh sredstev.

* (Deset zapovedij) za tiste, ki z drugimi v isti hiši stanujejo. 1.) Bodi vedno prijenljiv, a ne daj si ukazovati. 2.) Pozdravljaj vedno prijazno, a prijateljstva ne sklepaj takoj. 3.) Ne pusti, da bi ti posli pripovedovali o drugih karkoli. 4.) Ne imej iste perice in iste šivilje. 5.) Na posodo niti ne prosi, niti ne dajaj; če si pa že vzel, čimprej vrni in se lepo zahvali. 6.) Če si na stopnicah ali hodiščih kaj raztresel ali polil, takoj pospravi. 7.) Imej ozir na one, ki stanujejo nad teboj ali pod teboj; nepotrebne ropota in šuma nikar ne povzročaj. 8.) Preprog ne stresaj skozi okno, da gre prah v druga stanovanja. 9.) Če slišiš, da so se pri sosedu kaj sporekli — tudi v najboljših družinah se to zgodi — zapri okno in pojdi v drugo sobo, samo da ničesar ne slišiš. 10.) Ne misli, da so tvoji otroci najboljši in najbolj pridni; uči jih zgodaj deset božjih zapovedij in tudi teh deset, ki si jih sedaj bral.

* (Umetnost), katero le malokdo ume je, v miru živeti s prepirljivimi ljudmi, ki bi se vsako minuto radi kregali. Moder mož, ki pa je znal to umetnost, razodel jo je svojemu prijatelju: „Razumen mož in nespameten mož niti slamnate bilke ne bosta raztrgala. Če namreč nespametni vleče, pametni odneha, in če oni odneha, vleče ta. Če pa prideta dva nespametna vkup, raztrgala bosta železne verige.“

* (Zavijači.) A.: „Dobro je, če je kdo debel. Kdor je debel, mora mnogo hoditi. Kdor mnogo hodi, ima dober tek. Kdor ima dober tek, je zdrav. Mi pa hočemo biti zdravi,

zato je dobro, če smo debeli.“ — B.: „Ni res! Dobro je, če nismo debeli. Kdor ni debel, hoče postati debel. Kdor hoče postati debel, mora veliko jesti. Kdor mora veliko jesti, ima dober tek. To pa je znamenje, da je zdrav. Toraj, če hočemo biti zdravi, ni dobro, če smo debeli.“ — Kdo ima prav?

* (Sreča v nesreči.) V Babincih pri Ljutomeru je m. m. proti večeru Marko Meznarič na njivi s pomočjo hlapca nakosil ter na voz naložil detelje za konje, na to še trave za govedo, na vrh pa je po dolgovatem djal vrečo s „fajžolom“. Na tako obložen voz se je končno sam spravil. In ko se je imenovani 78 letni starček vsedel na vrečo, se je ta spodrsnila, mož se je z obloženega voza zvalil dol in se prekipicnil na glavo tako, kakor da bi bil „živi hrast“ stavlil. A da je sicer ne ravno srečonosni padec ostal brez vsakega neprijetnega nasledka, to je pripisati sreči, da se je z gospodarjem obenem s voza valila tudi primerna množina kosšenine. Imenovanec je oče gospoda kapelana pri Sv. Lovrencu v Slovenskih goricah.

* (Odprava telesnih kazni pri vojaki.) Cesarski odlok, priobčen v „Militärverordnungsblatt“, odpravlja s 15. novembrom t. l. vojaški disciplinarni kazni „povezanja“ in „vklepanja v okove“ toliko kakor samostojno kazni, kakor tudi poostrenje družih disciplinarnih kazni v normalnem mirovnem stanju. Za izvrševanje ostalih disciplinarnih kazni izdal se je predpis, v katerem se odreja, da se iste ne smejo dogajati na zdravju škodljiv način. Odpravljen je pri poostrenih zaporih tudi post.

* (Najden mrtvec) Na posestvu Ignacija Vegant v Št. Jurju so našli včeraj 23. m. m. mrtvega človeka okoli 50 let starega. Hlače ima modre, kakoršne nosijo rudokopi, suknjo sivo, mrtvec nosi rujavo brado in je srednje postave. Nogi je držal v Savi. Že par dni je blodil po teh krajih. Gotovo se mu je zmešalo. Eden izmed gledalcev trdi, da je doma iz Leš pod Sv. Goro, a gotovega ne ve nikdo povedati.

* (Krvavo maščevanje zaradi grdega ravnanja z vojak.) Na kontrolni zbor v Velikem Varaždinu na Ogrskem prišel je tudi desetnik Parta, kateri je bil zaradi svojega srovega vedenja obče nepriljubljen. Nekateri njegovih nekdanjih vojakov so ga spoznali ter ga pričakovali. Prišlo je do pravcatega boja, v katerem je eden napadalcev sunil z nožem desetnika, da je bil takoj mrtev.

* (Znamenit jezuit p. Roh) potoval je nekoč po železnici. Nek trgovski pomočnik ni vedel drugače pokazati svoje olike kakor da ga je neprestano zasramoval. Slednjič reče jezuitu: „Ali ste že slišali, da, kadar v Parizu obesijo kacega jezuita, poleg obesijo tudi osla?“ A jezuit mu mirno odgovori: „Le oba Boga hvaliva, da nisva tam.“

* (Dober izgovor.) Irec je ubil v jako živahni ulici veliko šipo v izlozbi neke prodajalnice. Seveda je skušal uteči. A posestnik prodajalne ga dohitel, zgrabi in pravi: „Šipo ste mi ubili! Plačajte.“ „Saj ne tajim. Da, ubil sem jo in po nesreči. Pa mi je tudi žal. To bi bili lahko spoznali, ker sem tako tekel domov po denarje, da poravnam škodo!“ — Trgovec res izpusti Ica, a še danes čaka, da se povrne.

* (Ali bo vojna?) Vkljub najnovejšim resnim vestem in vkljub vsem pripravam je gotovo, da vojne med Turčijo in Bolgarijo ne bo. Bolgarija vojne ne bo napovedala, ker se boji, da bi je Rusija ne zasedla in Rumunija za hrbtno napadla. Turčija pa tega tudi ne bo storila, ker se boji okupacije Makedonije od strani Avstrije, ki po besedah sofijskega turškega komisarja Ali Feruh-beja čaka le ugodne prilike, da udre v Makedonijo. Poleg tega se boji Turčija, da bi Rusija lahko porabila priliko, da izkrea v Injadi ali Vaziliki svoj vojni kor, ki je v dveh ali v treh dneh že pred carigravskim zidovjem. Ne glede na ta ugibanja pa Turčija tudi ne uvideva potrebe vojne, ker bo tudi brez vojne zadušila vstaneke in umirila deželo, namreč s neprestanim zatiranjem bolgarskega prebivalstva. To je najradikalnejše sredstvo in najboljša taktika, s katero se bo Turčija enkrat za vselej iznebila nadležnega bolgarskega življa. Pri tej priliki bodi omenjeno, da je bilo od tistega časa, ko se je vstaneke razglasil (2. avgusta) pa do danes, po poročilih makedonske organizacije pomorjenih 70.000 Bolgarov. Ako pa bo Evropa še nadalje pustila delati Turčiji, kar bo hotela, ne bo v kratkem času v Makedoniji nobenega Bolgara več...

* (Deset nasvetov zastran zavarovanja.)

1.) Zavaruj vse svoje imetje, hišo in druga poslopja zoper škodo po požaru ali ognju in tudi po strelji, kajti Bog ti je dal pamet, da se moreš braniti pretečih ti nezdod. 2.) Ne zavaruj več kakor imaš. Z zavarovanjem ne misli obogateti, ampak da vse ohraniš, kar si prigospodaril. Vedi, da brez težave ne ohraniš, kar si pošteno pripravil. 3.) Ne zavaruj manj kakor imaš, ker bi vkljub zavarovanja proti ognju ob nesreči dobil premalo odškodnine. Kdor veliko izgubi, trpi kmalu uboštvo. 4.) Kadar zavaruješ, ne govori in ne piši lahkomišelnost, ampak izpovej vse pošteno in resnično, kar imaš, sicer si nakopljesh če ti pogori, pravdo in slabo ime. Poštenost velja! 5.) Opominjaj sosedu, prijatelja, sorodnika, naj se da zavarovati zoper škodo po požaru, da ne zabredejo uboštvo. 6.) Zavaruj tudi svoje sadeže, kar jih je na polju, po vinogradih itd. zoper škodo po toči, da moreš mirno v svoji izbi spati, kadar razsaja uima. Pomisli, da te izgubljena žetev lahko spravi na beraško palico. 7.) Ne pozabi zavarovati svojega življenja proti raznim nezgodam. Vsak trenutek te utegne Bog poklicati s tega sveta, bodisi vsled kakšne bolezni ali nesreče, ki se ti utegne pripetiti na potu, pri jahanju, vožnji itd. Tvoje življenje pa je velike vrednosti za tvojo ženo in otroke. Zatorej ti je zavarovati svoje življenje, da dobedo od zavarovalnice pomoči v denarjih, kadar tebi smrt zabrani za nje še dalje skrbeti. 8.) Ne obotavljaj se ter ne ugovarjaj zavarovanju, kajti oni, ki so tako lahkomišelnost, da se nečejo zavarovati, pridejo radi v nesrečo in se potem nikomur ne smilijo. 9.) Ne tarnaj zaradi zavarovalnih stroškov, kajti ti so ob tvojih razmerah majhni; pij nekoliko kupic manj v krčmi, prihrani denarja in prav zadosti ga bo, da plačaš zavarovalnino. Izvršaj povsodi natančno, kar si storiti dolžan in vse ti bode na dobro. 10.) Zavarovalni stroški misli, da so kakor za jed in pijačo. Jest in piti nikoli ne pozabiš, kadar si lačen in žejen. Ne pozabi se torej zavarovati, kakor je prav. Imel bodeš mir, tolažbo in pomoč. „Kmetovalec“.

* (Kje so najmanjši voli?) Na velikem predindijskem polutoku žive voli, katerih velikost ne znaša več kakor 75 centimetrov. Vendar pa imajo te živali izvanredno vstrajnost, so urni in močni. Porabljajo jih za prevažanje majhnih dvokolesnih voz. Ti volički zamorejo milje daleč neprenehoma leteti in prehodijo v 24 urah 100 angleških milj, ne da bi pili ali jedli.

Naznanila mestnega magistrata.

Določila

o dobivanju vode iz vodovoda mestne občine Rudolfovo.

(Dopolnilo k seji dne 2. okt. 1903.)

§ 1. Iz mestnega vodovoda je vsakemu dovoljeno dobivati vode, in sicer: 1.) za navadno domačo porabo, to je za pitje, kuhanje, pranje in snajenje; 2.) za obrtne in poljedelske namene. — § 2. Za domačo porabo (§ 1., odstavek 1.) oddaje se voda brez posebnega povračila, ampak plačevati je zanj 50% naklado od najemnine kakor tudi od učenjenih prostorov, kateri so v lastni rabi posestnika bodisi za stanovanja, obrt ali pa komu drugemu brezplačno v porabo prepuščeni. V obrtne in poljedelske namene (§ 1., odstavek 2.) pa se oddaje voda po merjeni ali dogovorjeni množini in po določenem, od deželnega odbora potrjenem ceniku. — § 3. Kdor hoče iz mestne občine Rudolfovo vodovoda dobivati vode, mora to naznaniti mestnemu županstvu, nakar dobi napovedno pōlo. V njej mora vse razpredelke primerno napisati in pristaviti, da so mu znani vsi pogoji o napeljavi in oddaji vode ter da se jim brez pridržka udaje. — § 4. Mestno županstvo dā po svojih organih pregledati dotične prostore, da se preveri, če so zapiski o njih v napovedni pōli istiniti. Po tem ogledu ukrene vodovodno vodstvo, na kakšen način bode gospodar dobival vode. Zato in tudi zaradi poznejšega prigleda vže gotovih vodovodnih naprav morajo vsi prostori, po katerih bodo prevedene cevi, vedno pristopni biti vodovodnim organom. — § 5. Za navadno domačo potrebo (§ 1., odst. 1.) določuje se v porabo naslednja množina vode: za stanovanja do 200 kron letne stanarine po 150 litrov na dan ali po 4-5 kub. metrov na mesec; od 200 do 400 kron po 250 litrov na dan ali po 7-6 kub. metrov na mesec; od 400 do 700 kron po 350 litrov na dan ali po 10-6 kub. metrov na mesec; nad 700 kron po 450 litrov na dan ali po 13-7 kub. metrov na mesec. Da se konstatuje, koliko se potroši vode v kaki hiši, v to služi za merilo ves njen mesečni potrošek, kateri se mora ujemati z vsoto posameznim stanovanjem dovoljenih množin vode. Presežek te skupne množine se bode smatral za večji potrošek, ki ga bode posebej plačati. Mestna občina si (zaradi revizije) pridržuje pravico, da sme povsod tam, koder se njej vidi potrebno, dati ob stroških hišnega gospodarja napraviti vodomere. Če kaže vodomere ob mesečnem pregledu, da se je preko dovoljene množine potrošilo vode, zaračuni se gospodarju ta večji porabek z 20 h od kubičnega metra. — § 6. Potrošek vode v obrtne in poljedelske namene določuje se z vodomeri ali pausaliranjem. Sestavo ter postavljanje in vzdrževanje vodomero pri-

držuje si mestna občina. — § 7. Mestna občina dā ob stroških dotičnih gospodarjev navrtati cestne cevi ter izvesti vodovode do vodomera ali do glavne zaporne pipe v hišah. Vodomere in glavno zaporno pipo oskrbi tudi mestna občina. Lastniinsko pravico do tega dela vodovoda ima mestna občina, zato pa mora skrbeti, da je ta del tudi vedno v dobrem stanju. — § 8. Po hišah in zemljiščih (od glavne pipe ali vodomera dalje) morajo si gospodarji sami oskrbeti in vzdrževati vodovodne naprave. Vendar se jim je pri tem natančno ravnati po posebnem pravilniku, ki je določen za izgotavljanje hišnih vodovodov. Vrh tega so dolžni vodovod po svojih zemljiščih vzdrževati v popolnoma dobrem stanju in dati nemudoma odpraviti ob svojih stroških vsak nedostatek, naj si bodo nedostatki njim ali mestu v kvar. Mestna občina oziroma vodstvo mestnega vodovoda sme vsak čas po svojih organih dati pregledati in preizkusiti notranjo uravnavo zasebnih vodovodov. Ako so izdelani slabo ali ne po izdanih propisih, dati je takoj nedostatke odstraniti, če ne, je vodstvo mestnega vodovoda upravičeno, dotok v take vodovode popolnoma zatvoriti. — § 9. Če gospodar namerava po zasebnih vodovodih kaj prenaprediti, mora to preje pisмено naznaniti vodstvu, in prepovedano je strogo, zasebne vodovodne naprave prenaprediti brez pritrdila mestnega županstva. — § 10. Če kdaj prestane dotok vsled potrebnih del pri mestnem vodovodu ali zato, ker se je ustavilo sploh dovajanje vode, to ne daje pravice zahtevati odškodnine od mesta, pa tudi ne, če kdo trdi, da ne dobiva dosti vode ali dovolj dobre ali ne toliko, kolikor je želi. — § 11. Vodomere priskrbuje in postavlja mestna občina samo ob svojih stroških, dotični hišni gospodarji ali obrtvalci morajo pa plačevati letno vodomersčino, ki se ravna po kalibru vodomera ter je razvidna iz cenika. — § 12. Vodomeri morajo biti postavljeni v kakem zapiratu in neuraznem prostoru, a do njih smejo le vodovodni organi. Vsak konsument ima pravico vpriču mestnih organov preveriti se, da so z vodomera posneti izkazki pravi in resnični. Če lastnik zasebnega vodovoda dvomi, da vodomere prav kaže, lahko zahteva, da se mu vodomere premeni oziroma preizkusi. Ako je videti, da je vodomere preko dopuščene natančnosti (4% pri normalnem pretoku) napačen, plača mestna občina stroške za premeno in preizkušnjo, uže plačane vodarine pa ne vrne. Ako pa ga preizkušalci spoznajo za pravišnega, mora zasebnik sam poravnati te stroške. § 13. Vodarina se plačuje v štirih enolikih obrokih ob začetku I., II., III. in IV. četrtletja solnčnega leta. Po vodomernu oddajano vodo in kakove večje potroške (glej § 5.) je plačevati konec vsakega meseca ali konec vsakega četrtletja. Vodomersčino je takoj potem, kadar se postavi vodomere, v četrtletnih naprejšujih obrokih poplačati. Za kako začasno dobivanje vode plačati je praviloma precej ob zglasitvi, lahko pa se je gledé tega plačila tudi kako posebe dogovoriti. Vse je plačevati pri mestni blagajni v Rudolfovem. Če dobivalec vode nad 14 dni po doteklem roku ne plača, sme mesto 6% ne zamudne obresti zaračunati. Kadar pretekó 3 meseci, pa ni zastanek poravnat, zapre se dotok popolnoma. — § 14. Tistim, ki imajo zasebne vodovode, prepovedano je izrečno, oddajati vodo v porabo izven svojega posestva, tudi ni smeti vode rabiti v noben drug namen, nego za kateri je bilo naznanjeno mestni občini (§ 1., odstavek 1. in 2.). Strogo je prepovedano kakor si koli bodi napačno ravnati, brez potrebe pipe puščati odprte ali ne trdno jih zapirati, objestno pokvarjati vodovodne naprave, oddajati vodo ljudem, ki ne stanujejo v hiši, neresnično izpovedati itd. Če se kaj takega zgodi, sme mestna občina po svojih vodovodnih organih ustaviti vodo. — § 15. Kadar nastane ogenj, treba po zasebnih vodovodih sosednjih zemljišč pozapreti vse pipe, če se ne rabijo za pogasitev požara, in gospodarji ali obrtvalci so dolžni, dokler gori, svoje vodovode dati gasilec v porabo. Gospodarjem, ki dobivajo vodo po vodomernu, odpiše vodovodno vodstvo s tem provzročeni, izkazani večji porabek vode od izmerjene množine. — Ta določila veljajo tudi za katastralno občino Kandijo.

Določila

o dobivanju vode iz vodovoda mestne občine Rudolfovo za vasi: Beršlin, Čermošnjice, Gotna vas, Jedinščina, Smihel, Žabjvas.

§ 1. Vidi določila za mestno občino Rudolfovo. — § 2. Za domačo porabo (§ 1., odstavek 1.) oddaje se voda brez posebnega povračila, ampak plačevati je zanj dotični vasi, v kateri je vodovod napeljan po številu prebivalcev od osebe po 2 kroni na leto. V obrtne in poljedelske namene (§ 1., odstavek 2.) pa se oddaje voda po merjeni ali dogovorjeni množini in po določenem, od deželnega odbora potrjenem ceniku. — § 3. Vidi določila za mestno občino Rudolfovo. — § 4. Vidi določila za mestno občino Rudolfovo. § 5. Kdor si v gori navedenih vaseh napelje vodo v svojo hišo ali na svoje posestvo, se ima podvreči določilom o dobivanju vode za Rudolfovo. — § 6. Vidi določila za mestno občino Rudolfovo. — § 7. Vidi določila za mestno občino Rudolfovo. — § 8. Vidi določila za mestno občino Rudolfovo. — § 9. Vidi določila za mestno občino Rudolfovo. — § 10. Vidi določila za mestno občino Rudolfovo. — § 11. Vidi določila za mestno občino Rudolfovo. — § 12. Vidi določila za mestno občino Rudolfovo. — § 13. Vodarina se plačuje v polletnih obrokih. Vodarino pobira županstvo dotične vasi in jo ima poluletno oddati mestni blagajni v Rudolfovem. Po doteklem roku nad 14 dni se zaračuni 6% zamudne obresti. Kadar pretekó 3 meseci, pa ni zastanek poravnat, zaprejo se dotični dotoki. — § 14. Vidi določila za mestno občino Rudolfovo. — § 15. Vidi določila za mestno občino Rudolfovo.

Cenik

o prejemanji vode iz mestnega vodovoda mestne občine Rudolfovo.

1. Za zasebne hiše. Za vodo, kolikor se bi je porabilo čez dopuščeno, v § 5. določil o dobivanju vode iz mestnega vodovoda določeno množino, plačati je po navedbi vodomera dvajset vinarjev za vsak kubični meter. — 2. Za vrtove. Od vrtov pred hišami in od lepotečnih vrtov do 200 m² površine ni plačevati posebej pristojbine, ako se voda zanje jemlje iz hišnega vodovoda; od lepotečnih vrtov s površino čez 200 m² in od vseh ostalih vrtov

plačevati je pristojbino za vodo po napovedbi vodomera z 20 vinarjev za vsak kubični meter; dopuščeno pa je v takih slučajih po dogovoru tudi pavšaliranje. — 3. Za javna poslopja, zavode itd. Za javna poslopja, zavode in sploh za vsa poslopja, od katerih se ne plačuje najemščina, velja pravilo, da se jim oddaja voda po vodomernu za 20 vinarjev kubični meter ali pavšalno. — 4. Za obrtne in poljedelske namene. Za obrtne in poljedelske namene oddaja se voda le proti kontroli z vodomerni vsak kubični meter po 20 vinarjev ali pa pavšalno. — 5. Za motorje. Voda, ki se rabi kot gonilna sila za motorje, oddaja se, če se rabi edino le v to svrhu po 10 vinarjev vsak kubični meter ali pavšalno. — 6. Za slučajno oddajo vode. Za slučajno rabo vode iz mestnega vodovoda (apnogašenje, izplakovanje kanalov itd.) treba posebnega dogovora z mestno občino. — Vodomerščina. Od vodomernov plačevati je letne najemščine: a) za vodomern s 7 mm svetlobe 4 K; b) za vodomern z 10–15 mm. svetlobe 6 K; c) za vodomern z 20–25 mm svetlobe 12 K; d) za vodomern s 30 mm svetlobe 15 K. Za večje vodomere določa se vodomerščina od slučaja do slučaja. Pristojbina od hidrantov in požarnih pip. Naprava hidrantov in požarnih pip vrši se ob troških dotičnega hišnega gospodarja: razven tega pa mu je plačevati zanje še sledečo letno pristojbino: a) za hidrant 10 K; b) za požarno pipo 50 mm svetlobe 6 K; c) za požarno pipo 40 mm. svetlobe 4 K; d) za požarno pipo 20–25 mm. svetlobe 2 K.

Darovi za dijaško kuhinjo v Novem mestu.

Veleč. g. župnik J. Podboj 10 K; veleč. g. I. Plevanič 10 K; veleč. g. duhovni svetnik M. Saje 5 K; g. Otmar Skalč, c. kr. živinozdravnik, 10 K; g. prof. A. Škerlj za oktober in november 2 K. Za mesec oktober gosp. prof. dr. Pamer 1 K in gospa Pamer 1 K; g. dr. K. Slanc za prvo polovico 100 K.

Dr. Jos. Marinko.

Loterijske številke.

TRST,	17. oktobra	45	9	20	28	41.
GRADEC,	24. „	20	81	88	55	58.

Tržne cene dne 26. oktobra 1903 v Rudolfovem.

Imenovanje	Hektl. po		Imenovanje	Hektl. po	
	K	h		K	h
Šenica	12	36	Leča	11	04
Rž	11	71	Bob	10	40
Koruza	9	76	Ajda	10	40
Oves	6	50	Proso	10	40
Ječmen	9	76	Soršca	12	36
Krompir	5	20	Lan	14	96
Fižol	11	04	Jajca po 7 za 40 vinarjev.		
Grah	11	04			

Izjava.

Podpisana prekličem s tem vse obrekljive besede, katere sem govorila zoper čast gosp. J. Windischerja v Kandiji ter smatram one za laž.

Kandija, 28. oktobra 1903.

(264)

Marija Janc.

Razpis.

Podpisano društvo sprejme s 1. januarjem 1904 v svojo službo enega poslovedjo in pet dacarjev.

Varščine je položiti za poslovedjo 500 K, za dacarja pa po 200 K. Varščine — posamezne — društvo tudi lahko oprosti. — Plače se določijo po dogovoru. Prošnje je vložiti do 30. novembra 1903 na podpisano društvo.

Vsprejemno prednost imajo isti prosilci, kateri so še sedaj v taki službi ali so pa že bili, in da se skažejo z dobrimi spričevali.

Vzajemno zakupno društvo na užitnino za sodni okrož Rudolfovo, dne 31. oktobra 1903.

(265—1)

Načelnništvo.

Naznanjam, da sem otvoril

kegljišče

katere je popolnoma zaprto in po zimi kurjeno.

K obilnemu obisku se priporoča

Alojzij Pintar v Kandiji.

(261)

ZAHVALA.

Povodom smrti našega iskreno ljubljenega, nepozabnega soproga, oziroma sina, brata, svaka in strica, gospoda

Frančiška Premerja

kateri je dne 18. m. m. v svojem 34. letu nenadoma preminul, se nam je od toliko strani ustmeno in pisмено izrazilo odkritosrčno sočutje, da nas veže dolžnost, da tem potom izrekamo za imenovanje dokaze prijateljskega sočutja in za podarjene krasne vence svojo najiskrenejšo zahvalo.

Zlasti pa se zahvaljujemo prečastiti duhovščini iz Podzemlja in Metlike, slavnemu uradništvu, p. n. meščanstvu mesta Metlike, domačim in sosednim učiteljem, preblag. gosp. baronu Vranizany-ju, požarni brambi in nje načelniku g. L. Ganglu, mestni godbi, bratovščini sv. R. Telesa, gospodu županu Fr. Jutražu na ginljivem govoru ob gomili ter vsem prijateljem in znancem, ki so prihiteli od blizu in daleč nepozabnega pokojnika spremit k večnemu počitku.

Primostek pri Metliki, 27. oktobra 1903.

Ig. Premer, oče. — Ana Premer roj. Klemenčič, soproga. — Jospina Premer, Julija Gregorač in Engelberta Barle, sestre, ter ostali sorodniki.

Dva

učenca

za mesarski obrt se takoj sprejmeta pri

(210—4)

Ljudevik-u FERLIČ-u v Novem mestu.

(228—4)

Hiša

ki ima prijazno lego ob državni cesti ter je obdano z večjim vrtom, se proda v Metliki. Več se izve pri lastniku te hiše pod naslovom:

Emanuel Fux st., Metlika (Kranjsko) h. št. 129.

SLIVOVKO

prav dobro in naravno, ima na prodaj 3 do 4 hektolitre (251—2)

Franc Kres

pošta Brusnice.

Dolenjsko.

Na zahtevanje se pošlje tudi na pokus.

284 lepih hrastov

proda na javni dražbi dné 12. novembra t. l. na stoječem v deželni hosti Podlubnem vodstvo deželne kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu. Zaznamek in učenitev dreves, je na razpolago pri vodstvu na Grmu. Dražba vršila se boče ob 9. uri zjutraj v pisarni na Grmu. Plačati boče izdraženo svoto takoj. (262)

STANOVANJE

(255—2)

lepo, novo, zračno, v sredini mesta, z 2 sobama, kuhinje idr. takoj za oddati.

Naslov se izve pri upravnishtvu „Dol. Novic“.

Vodstvo deželne kmetijske šole na Grmu išče

kravarjevega pomočnika.

On služi po 12 kron na mesec, in udobi hlevsko obleko. Služba je 22. novembra nastopiti. (263)

Izvrsten mošt

iz Viniga vrha se odda v večji in manjši množini v grajščini Struga. Naslov na gospo pl. Fichtenau v Novem mestu. (257—1)

Hôtel na prodaj!

Zaradi bolezni proda se v Rudolfovem iz proste roke pod imenom „hotel Paučič“ znano posestvo, nahajajoče se v sredini vseh tukajšnjih c. kr. uradov, obstoječe iz 10. sob za prenočišče, kuhinje, shrambe, ene kleti pri rokah, treh kleti za vino in prsnino, ene mesnice in treh sob za gostilno, šest oraloj vinogradov z vso pripravo, enajst oraloj gozda, 600 veder starega in novega vina domačega pridelka in 30 veder slivovke. Proda se tudi čisto nov omnibus za prevažanje ljudstva s kolodvora. Hiša je šele pred enim letom narejena in popravljena. Hišo, vinograde, in gozd je plačati v desetletnih obrokih.

Natančneje podatke daje lastnik

Jakob Paučič,
v Rudolfovem h. št. 241.

(266)

Kovačnica

v Jurki vasi z vsem kovaškim orodjem in tudi hiša se da takoj v najem zaradi kovačevega odhoda v Ameriko.

Natančneje se izve pri g. Jožefu Dulerju v Jurki vasi. (256—2)

V bližini Novega mesta je na prodaj lepo posestvo z gostilno

in velikim vrtom ter z vsem gospodarskim poslopjem. Natančneje pri upravnistvu „Dol. Novic“. (180—4)

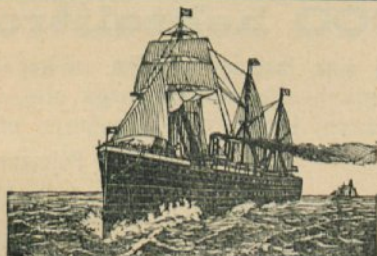
Pozor!

(14—20)

Kupujem ženske lase, odrezane, izpadle in zmešane. Plačam po najvišji ceni.

Izposojujem tudi vlasulje (Baroke) po nizki ceni.
Ivan Svetec, brivec (Glavni trg, nasproti mestne hiše.)

Za
v Avstriji

koncesijo
vano

francosko prekmorsko družbo
„Compagnie generale Transatlantique“

Edina direktna in najkrajša črta
poštних brzoparnikov, ki prevažajo zanesljivo,
brez prelaganja, samo 6 dni

iz Havra v Newyork.

Iz Ljubljane se odpotuje vsak ponedeljek.
Za vožnje tu- in inozemskih železnic, za navadna in okrožna
potovanja in prireditve romarskih vlakov,
daje pojasnila in veljavne vozne liste

edina oblastveno potrjena potovalna pisarna

Ed. Šmarda

v Ljubljani, Dunajska cesta št. 6
blizu znane gostilne „pri Figabirtu“. (300—24)

Hamburg-Amerika Linie

Največje
najstareje
parobrodno
društvo
na
svetu.

Njega
parobrodje
obsega
280
velikanskih
parnikov.

Hamburg-Amerika Linie

Ameriko zanesljivo v 6 dnevih

direktna, najhitrejša prekomorska vožnja z brzoparniki
iz Hamburga v Novi York ali pa v Halifax.

Brezplačna vsakovrstna pojasnila daje od visoke vlade potrjeni zastopnik:
Hamburg-Amerika Linie

Fr. Seunig v Ljubljani
Dunajska-cesta št. 31 poleg velike mitnice ali šrange.

Hamburg-Amerika Linie

Staro železo

železne peči, omrežje za okna (garter) i. t. d. je v Soteškem gradu
pri Straži cenó na prodaj. (260—1)

Domača tvrdka!

Podobarska
in pozlatarska delavnica.

(226—4)

Franco Ciber

v Kandiji pri Novem mestu

se uljudno priporočuje prečastiti duhovščini in cerkvenim
predstojništvom v cenjena naročila za izvrševanje

umetniško izvršenih
lesenih oltarjev

v različnih slogih,

kipov

ter sploh vseh v to stroko spadajočih del od lesa.

Cene povsem zadovoljne!

Delo jako solidno!

Domača tvrdka!

Stanje vlog 31. dec. 1902:
čez 9 milijonov kron.

Najboljša in najsigurnejša
prilika za štedenje:

Denarni promet v l. 1902:
čez 32 milijonov kron.

Preje: Gradišče št. 1,

LJUDSKA POSOJILNICA

sedaj: KONGRESNI TRG št. 2, I. nadstropje

sprejema hranilne vloge vsak delavnik
od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldan
ter jih obrestuje po

4 $\frac{1}{2}$ $\frac{0}{0}$

brez kakega odbitka, tako, da sprejme
vložnik od vsacih vloženih 100 K čistih
4 K 50 h na leto.

Stanje vlog 31. decembra 1902: 9,501.351 K 52 h. Denarni promet v letu 1902: 32,596.882 K 65 h.

HRANILNE KNJIŽICE se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje kaj prekinilo. —

Za nalaganje po pošti so poštno-hranilnične položnice na razpolago.

V Ljubljani, dne 1. januarja 1903.

Dr. Ivan Šustersič,
predsednik.

Josip Šiška, knezoškofijski kancelar,
podpredsednik.

Odborniki:

Anton Belec, posestnik, podjetnik in trgovec v Št. Vidu nad Ljubljano. — Josip Jarc, veleposestnik v Medvodah. — Dr. Andrej Karlin, stolni kanonik v Ljubljani. — Karol Kauschegg, velepos. v Ljubljani. — Matija Kolar, župnik pri D. M. v Polju. — Ivan Kregar, načelnik okr. boln. blag. v Ljubljani. — Francišek Leskovic, zasebnik in blagajnik „Ljud. pos.“. — Karol Pollak, tovarnar in pos. v Ljubljani. — Gregor Slibar, župnik na Rudniku. — Dr. Aleš Ušeničnik, profesor bogoslovja v Ljubljani.

Šunka

s kožo 1 gld., brez kože 95 kr., brez kosti s kožo 1 gld. 10 kr., plečeta brez kosti 90 kr., suho meso 78 kr., slanina 82. prešičevi jeziki 1 gld., goveji 1 gld. 20 kr., glavčina brez kosti 45 kr. Dunajske salame 80 kr., prave, boljše 1 gld., iz šunke 1 gld. 20 kr., ogrske 1 gld. 80 kr. kilo, velka klobasa ena 20 kr. — Pošilja le dobro, pošteno blago od 5 klg. naprej proti povzetju.

(188—6)

Janko Ev. Sirc v Kranju

= Dvoje stanovanj =

se oddasta v najem, eno s prvim decembrom obstoječe s treh, oziroma štirih sob, kuhinje in jedilne shrambe. — Drugo s 15. novembrom z dvema sobama in kuhinjo v Organčevi hiši v Kandiji.

(259—1)

Imam naprodaj

300 hektolitrov

črnega in belega vina lastnega pridelka, nekaj rakije in istrijskega rudečega brinja in namiznega olja. Vse solidno postavljeno na državni kolodvor po primerno nizki ceni.

Ivan Pujmann,

(258—1)

trgovec in posestnik Dignano, Istra.

Šivalni stroj (za šivilje)

je naprodaj po vredni ceni

pri Mici Zelinger, Regerča vas št. 2,

(fara Šmihel pri Novem mestu). (242—3)

= Izvrstna opeka =

dobiva se zopet kakor poprej (243—3)

v opekarni (Ringofen) Breitenau pri
Zalogu poleg Novega mesta.

HIŠA

v Novem mestu v prav dobrem stanu in v sredini mesta je iz proste roke

takoj za prodati.

Več se izve v upravnistvu „Dol. Novic“.

248—3)

Zahtevajte pri nakupu

Schicht-ovo štedilno milo

z znamko „jelen“

Ono je zajamčeno čisto in brez vsake škodljive primesi. Pere izvrstno.

Kdor hoče dobiti zares jamčeno pristno, perilo neškodljivo milo, naj pazi dobro, da bo imel vsak komad ime „SCHICHT“ in varstveno znamko „JELEN“.

(163—4)

Varstvena znamka.

Dobiva se povsod!